

Nastroje społeczne w drugiej połowie sierpnia

Znak jakości przyznany CBOS przez
Organizację Firm Badania Opinii i Rynku na rok 2023

Fundacja Centrum Badania Opinii Społecznej
ul. Świętojerska 5/7, 00-236 Warszawa
e-mail: sekretariat@cbos.pl; info@cbos.pl
<http://www.cbos.pl>
(48 22) 629 35 69

SPIS TREŚCI

Rozwój ogólnej sytuacji w kraju	1
Oceny	1
Przewidywania	3
Sytuacja polityczna	4
Oceny	4
Przewidywania	6
Sytuacja gospodarcza	7
Oceny	7
Przewidywania	8
Sytuacja własna badanych i materialne warunki życia	9
Oceny	9
Przewidywania	11

W sierpniu¹ poprawiły się właściwie wszystkie brane przez nas pod uwagę wskaźniki nastrojów społecznych. Badani lepiej niż w lipcu ocenili zarówno ogólną sytuację w kraju, jak i jego sytuację polityczną, stan gospodarki, czy wreszcie sytuację własną i warunki materialne swoich gospodarstw domowych. Częściej niż poprzednio spodziewali się też poprawy we wszystkich tych dziedzinach, z wyjątkiem sytuacji politycznej, choć w tym przypadku nastąpił z kolei spadek prognoz pesymistycznych.

ROZWÓJ OGÓLNEJ SYTUACJI W KRAJU

Oceny

Odsetek badanych oceniających ogólną sytuację w Polsce jako dobrą wzrósł w sierpniu o 6 punktów procentowych (34% wobec 28% w lipcu), osiągając tym samym najwyższy poziom od ponad dwóch lat, czyli od czerwca 2021 roku. Przy tym wciąż wyraźnie dominujące pozostały oceny negatywne obecnej sytuacji w kraju (48%, spadek o 7 punktów wobec lipca).

TABELA 1

Czy, ogólnie rzecz biorąc, sytuacja w naszym kraju zmierza w dobrym czy też w złym kierunku?	Wskazania respondentów według terminów badań													
	2022						2023							
	VII	VIII	IX	X	XI	XII	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII
	w procentach													
W dobrym	27	23	20	19	23	21	27	29	30	28	27	27	28	34
W złym	58	63	66	68	63	66	59	55	54	56	58	57	55	48
Trudno powiedzieć	15	14	14	13	14	13	14	16	16	16	15	15	17	18

¹ Badanie „Aktualne problemy i wydarzenia” (400) przeprowadzono w ramach procedury mixed-mode na reprezentatywnej imiennej próbie pełnoletnich mieszkańców Polski, wylosowanej z rejestru PESEL.

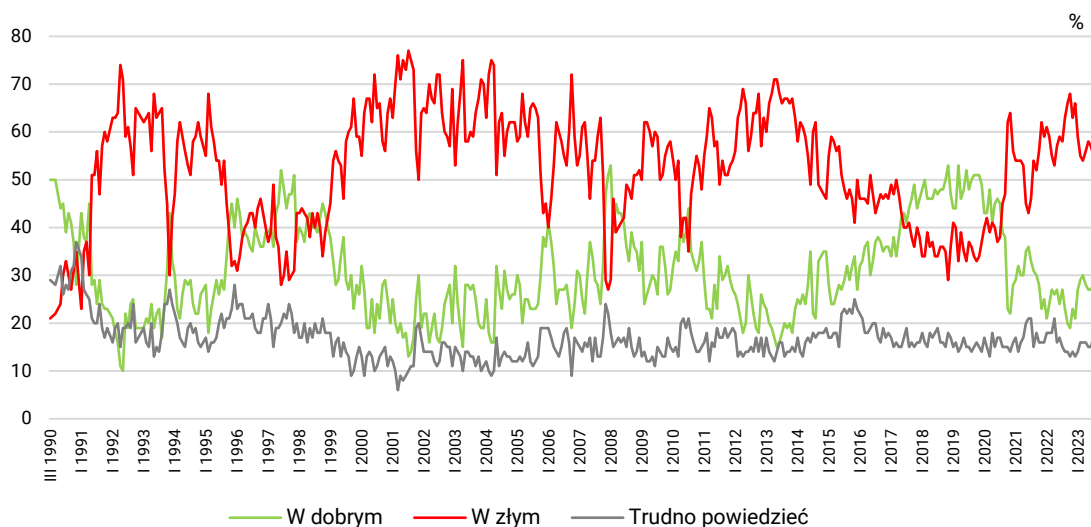
Każdy respondent wybierał samodzielnie jedną z metod:

- wywiad bezpośredni z udziałem ankietera (metoda CAPI),
- wywiad telefoniczny po skontaktowaniu się z ankieterem CBOS (CATI) – dane kontaktowe respondent otrzymywał w liście zapowiednim od CBOS,
- samodzielne wypełnienie ankiety internetowej (CAWI), do której dostęp był możliwy na podstawie loginu i hasła przekazanego respondentowi w liście zapowiednim od CBOS.

We wszystkich trzech przypadkach ankieta miała taki sam zestaw pytań oraz strukturę. Badanie zrealizowano w dniach od 14 do 27 sierpnia 2023 roku na próbie liczącej 1024 osoby (w tym: 61,9% metodą CAPI, 24,8% – CATI i 13,3% – CAWI).

CBOS realizuje badania statutowe w ramach opisanej wyżej procedury od maja 2020 roku, w każdym przypadku podając proporcję wywiadów bezpośrednich, telefonicznych i internetowych.

RYS. 1. Czy, ogólnie rzecz biorąc, sytuacja w naszym kraju zmierza w dobrym czy też w złym kierunku?

Pozytywnie sytuację w kraju częściej oceniali mężczyźni (41% wobec 28% wśród kobiet), osoby starsze (50% respondentów powyżej 64 roku życia wobec 18% w grupie 25–34 lata), pochodzące z mniejszych miejscowości (38% na wsi wobec 25% w największych miastach), gorzej wykształcone (47% wśród badanych z wykształceniem podstawowym lub gimnazjalnym wobec 23% respondentów z wykształceniem wyższym), dobrze oceniające swoje warunki materialne (42% wobec 15% wśród oceniających je jako złe), częściej praktykujące religijnie (62% wśród praktykujących kilka razy w tygodniu wobec 15% wśród niepraktykujących) oraz posiadające poglądy prawicowe (61% wobec 8% wśród zwolenników lewicy). Spośród grup społeczno-zawodowych najwięcej ocen pozytywnych odnotowaliśmy wśród bezrobotnych (56%, choć należy mieć na uwadze ich bardzo niską liczebność w próbie) oraz emerytów (51%) – zob. tabelę aneksową 1.

Opinie o ogólnej sytuacji w Polsce są wyraźnie zależne od preferencji partyjnych respondentów. Pozytywne oceny dominowały znacząco wśród zwolenników Prawa i Sprawiedliwości, tak jak wśród sympatyków wszystkich ugrupowań opozycyjnych przeważały oceny negatywne. Przewagę opinii krytycznych odnotowaliśmy też wśród badanych niezdecydowanych, na kogo głosować oraz niezamierzających głosować – zob. tabelę 2.

TABELA 2

Na kandydata której partii/ugrupowania głosował(a)by Pan(i) w wyborach do Sejmu?	Czy, ogólnie rzecz biorąc, sytuacja w naszym kraju zmierza w dobrym czy też w złym kierunku?		
	W dobrym	W złym	Trudno powiedzieć
	w procentach		
Prawo i Sprawiedliwość	80	9	11
Konfederacja Wolność i Niepodległość	17	69	14
Trzecia Droga – koalicja Polski 2050 Szymona Hołowni z PSL-Koalicją Polską*	16	59	25
Lewica*	10	84	6
Koalicja Obywatelska	8	89	3
Niezdecydowani, na kogo głosować	17	55	28
Niezamierzający głosować	13	66	20

* Uwaga, niewielka liczebność zwolenników tego ugrupowania w próbie

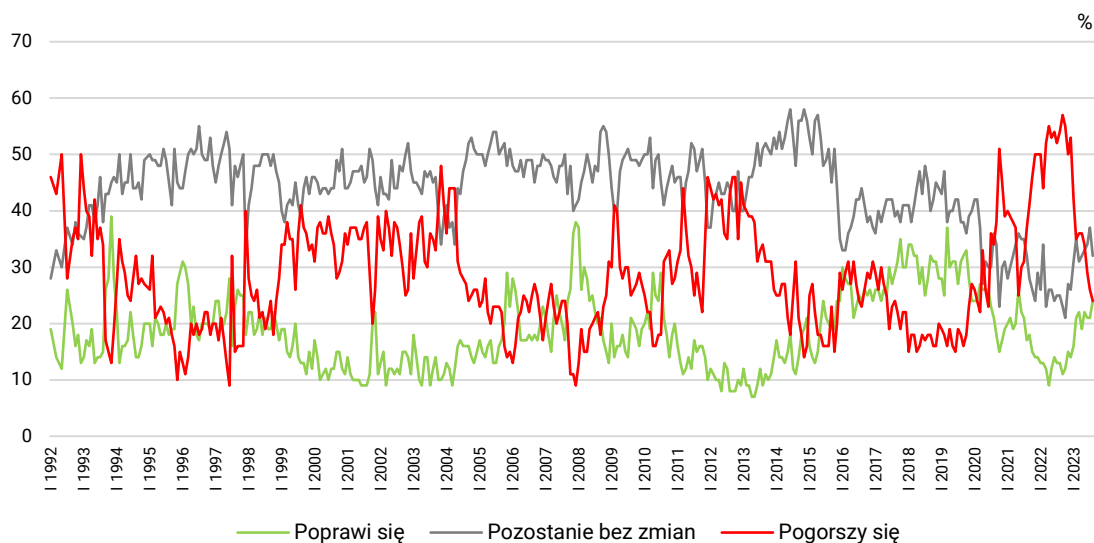
Przewidywania

Poprawie uległy również przewidywania dotyczące zmiany ogólnej sytuacji w Polsce w ciągu roku. W sierpniu jej poprawę zakładał już niemal co czwarty badany (24%), co stanowi 3-punktowy wzrost w stosunku do lipca i znów najlepszy wynik od ponad dwóch lat (od maja 2021 roku). Identyczny odsetek Polaków zakładał pogorszenie sytuacji w kraju w najbliższym roku (24%, spadek o 2 punkty), a dominowało przekonanie, że sytuacja się nie zmieni (32%, spadek o 5 punktów).

TABELA 3

Jak Pan(i) sądzi, czy w ciągu najbliższego roku sytuacja w Polsce poprawi się, pogorszy czy też się nie zmieni?	Wskazania respondentów według terminów badań													
	2022						2023							
	VII	VIII	IX	X	XI	XII	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII
w procentach														
Poprawi się	13	13	11	12	15	14	16	21	22	19	22	21	21	24
Nie zmieni się	25	25	23	21	27	26	31	35	31	32	33	34	37	32
Pogorszy się	52	54	57	55	50	53	42	35	36	36	34	29	26	24
Trudno powiedzieć	10	8	9	11	8	7	11	9	11	13	11	15	16	20

RYS. 2. Jak Pan(i) sądzi, czy w ciągu najbliższego roku sytuacja w Polsce poprawi się, pogorszy czy też się nie zmieni?

Pominięto odpowiedzi „Trudno powiedzieć”

SYTUACJA POLITYCZNA

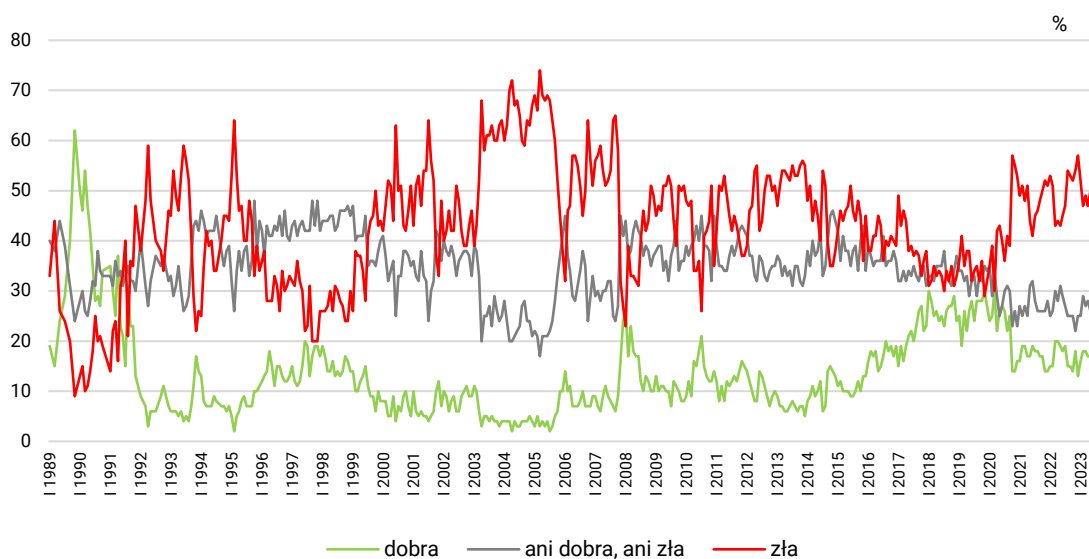
Oceny

Poprawiły się też oceny obecnej sytuacji politycznej w kraju. Odsetek jej pozytywnych ocen wzrósł o 5 punktów (21% wobec 16% w lipcu), a odsetek ocen negatywnych spadł o 3 punkty (47% wobec 50% w lipcu), choć nietrudno zauważyć, że ten drugi wciąż wyraźnie przeważa nad pierwszym. Więcej niż co czwarty badany (27%, spadek o 2 punkty względem lipca) uważał w sierpniu, że sytuacja polityczna jest ani dobra, ani zła.

TABELA 4

Jak Pan(i) ogólnie ocenia obecną sytuację polityczną w Polsce? Czy jest ona:	Wskazania respondentów według terminów badań													
	2022						2023							
	VII	VIII	IX	X	XI	XII	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII
	w procentach													
– dobra	19	15	15	14	18	13	16	18	18	17	17	16	16	21
– ani dobra, ani zła	27	25	25	25	22	25	25	29	27	28	26	27	29	27
– zła	47	54	53	52	54	57	52	47	49	47	50	52	50	47
Trudno powiedzieć	7	7	7	8	6	5	7	6	6	7	6	5	5	6

**RYS. 3. Jak Pan(i) ogólnie ocenia obecną sytuację polityczną w Polsce?
Czy jest ona:**

Pominięto odpowiedzi „Trudno powiedzieć”

Podobnie jak w przypadku ogólnej sytuacji w kraju sytuację polityczną w większym stopniu pozytywnie oceniły osoby starsze, gorzej wykształcone, określające swoje warunki materialne jako dobre, częściej praktykujące religijnie i posiadające poglądy prawicowe. Najwięcej ocen pozytywnych pojawiało się znów wśród bezrobotnych (niska liczebność w próbie) oraz emerytów – zob. tabelę aneksową 3. Również w tym przypadku obserwujemy silną zależność od preferencji partyjnych badanych. Zwolennicy Prawa i Sprawiedliwości jako jedyni częściej oceniali sytuację polityczną w kraju pozytywnie niż negatywnie. Sympatycy ugrupowań opozycyjnych postrzegali ją z kolei głównie negatywnie. Krytyczne opinie przeważały też wśród niezamierzających brać udziału w wyborach oraz niezdecydowanych, na kogo głosować – zob. tabelę 5.

TABELA 5

Na kandydata której partii/ugrupowania głosował(a)by Pan(i) w wyborach do Sejmu?	Jak Pan(i) ogólnie ocenia obecną sytuację polityczną w Polsce? Czy jest ona:			
	dobra	ani dobra, ani zła	zła	Trudno powiedzieć
	w procentach			
Prawo i Sprawiedliwość	57	25	13	5
Konfederacja Wolność i Niepodległość	8	25	60	7
Koalicja Obywatelska	3	12	85	0
Lewica*	0	21	79	0
Trzecia Droga – koalicja Polski 2050 Szymona Hołowni z PSL-Koalicją Polską*	0	20	80	0
Niezdecydowani, na kogo głosować	7	37	46	10
Niezamierzający głosować	8	31	48	13

* Uwaga, niewielka liczebność zwolenników tego ugrupowania w próbie

Przewidywania

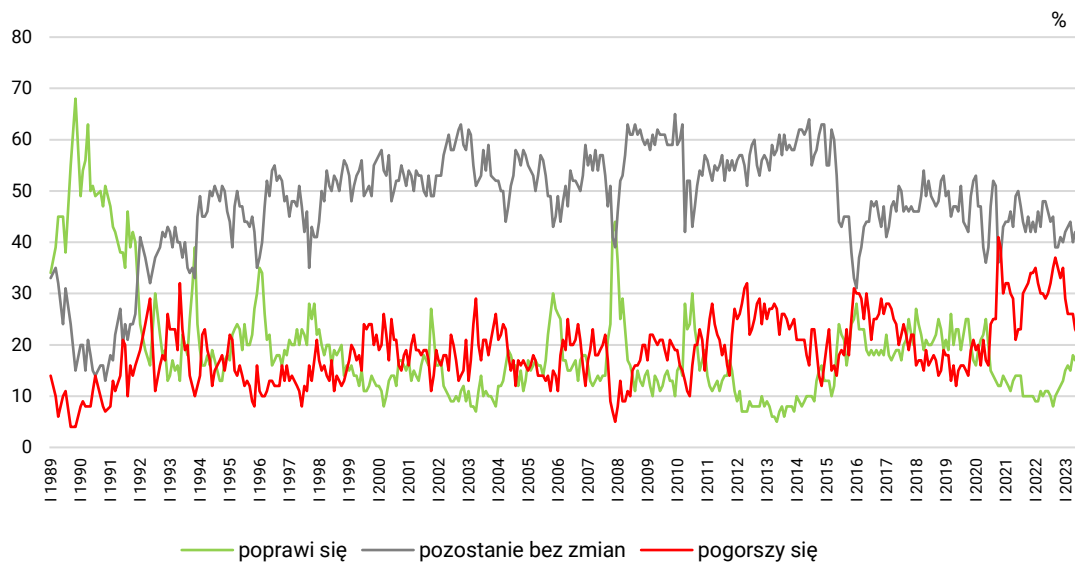
W sierpniu odsetek pozytywnych prognoz dotyczących zmiany sytuacji politycznej w Polsce pozostał na dokładnie tym samym poziomie co w poprzednim miesiącu (19%), przy czym udział prognoz negatywnych spadł o 3 punkty procentowe (16% wobec 19% w lipcu). Tym samym po raz pierwszy od 2020 roku optymistyczne przewidywania nieco przeważały w tej kwestii nad pesymistycznymi. Tak jak w poprzednich miesiącach wciąż wyraźnie dominował pogląd, że sytuacja się nie zmieni (39% wobec 43% w lipcu).

TABELA 6

Czy, Pana(i) zdaniem, w ciągu najbliższego roku sytuacja polityczna w Polsce:	Wskazania respondentów według terminów badań													
	2022						2023							
	VII	VIII	IX	X	XI	XII	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII
	w procentach													
– poprawi się	10	8	10	11	12	13	15	16	15	18	17	19	19	19
– nie zmieni się	44	45	39	39	41	40	42	43	44	40	42	40	43	39
– pogorszy się	32	35	37	35	33	35	29	26	26	26	23	22	19	16
Trudno powiedzieć	14	11	14	16	14	12	14	15	15	16	18	18	19	25

CBOS

RYS. 4. Czy, Pana(i) zdaniem, w ciągu najbliższego roku sytuacja polityczna w Polsce:

Pominięto odpowiedzi „Trudno powiedzieć”

SYTUACJA GOSPODARCZA

Oceny

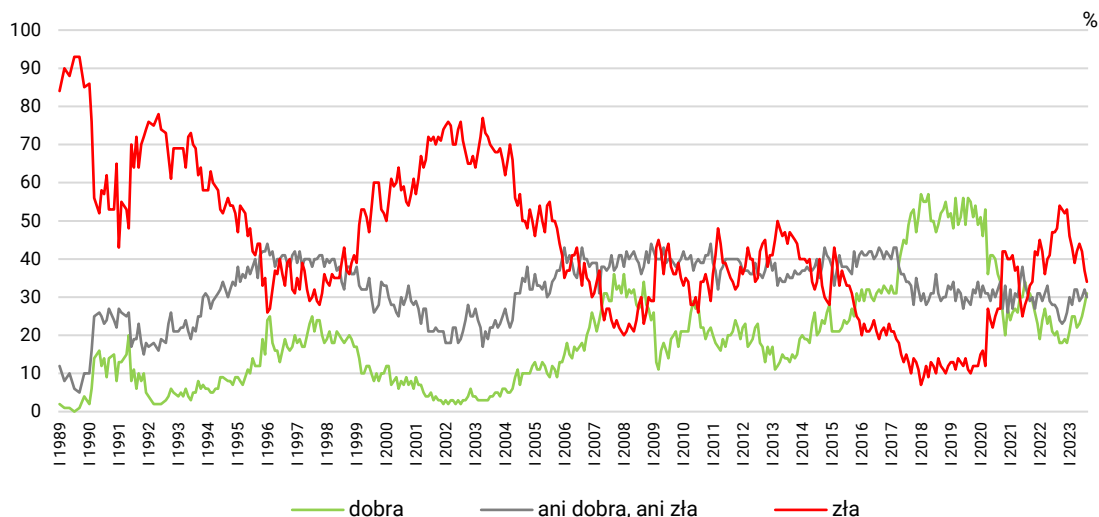
Poprawiły się również oceny obecnej sytuacji gospodarczej w kraju. Odsetek ocen pozytywnych wzrósł o 3 punkty (31% wobec 28% w lipcu), i o tyle samo spadł udział ocen negatywnych (34% wobec 37% w lipcu), choć to te drugie nadal pozostały w przewadze. W sierpniu prawie co trzeci Polak (30% wobec 32% poprzednio) uważał stan polskiej gospodarki za ani dobry, ani zły.

TABELA 7

Jak Pan(i) ogólnie ocenia obecną sytuację gospodarczą w Polsce? Czy jest ona:	Wskazania respondentów według terminów badań													
	2022						2023							
	VII	VIII	IX	X	XI	XII	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII
	w procentach													
– dobra	20	21	18	18	19	18	21	25	25	22	23	25	28	31
– ani dobra, ani zła	28	27	24	23	24	26	30	28	32	32	29	30	32	30
– zła	47	48	54	53	52	53	46	43	39	42	44	42	37	34
Trudno powiedzieć	5	4	4	5	5	3	4	4	4	5	4	3	4	5

CBOS

RYS. 5. Jak Pan(i) ogólnie ocenia obecną sytuację gospodarczą w Polsce?
Czy jest ona:

Pominięto odpowiedzi „Trudno powiedzieć”

Mamy tu do czynienia z podobnymi zależnościami socjodemograficznymi, jak w przypadku ocen ogólnej i politycznej sytuacji w kraju. Stan polskiej gospodarki za dobry uznały w sierpniu ponadprzeciętnie często osoby starsze, gorzej wykształcone, oceniające swoje warunki materialne jako dobre, częściej praktykujące religijnie i wyznające poglądy prawicowe – zob. tabelę aneksową 5.

Ponownie dużą rolę odegrały tu preferencje partyjne – tylko wyborcy PiS uznali w większości stan polskiej gospodarki za dobry, poza tym wśród zwolenników wszystkich ugrupowań opozycyjnych, a także wśród niezdecydowanych i niezamierzających głosować, oceny negatywne przeważały nad pozytywnymi – zob. tabelę 8.

TABELA 8

Na kandydata której partii/ugrupowania głosował(a)by Pan(i) w wyborach do Sejmu?	Jak Pan(i) ogólnie ocenia obecną sytuację gospodarczą w Polsce? Czy jest ona:			
	dobra	ani dobra, ani zła	zła	Trudno powiedzieć
	w procentach			
Prawo i Sprawiedliwość	70	24	4	2
Konfederacja Wolność i Niepodległość	21	28	47	4
Lewica*	10	25	61	4
Koalicja Obywatelska	9	26	63	2
Trzecia Droga – koalicja Polski 2050 Szymona Hołowni z PSL-Koalicją Polską*	4	34	62	0
Niezdecydowani, na kogo głosować	17	40	36	7
Niezamierzający głosować	24	37	33	6

* Uwaga, niewielka liczebność zwolenników tego ugrupowania w próbie

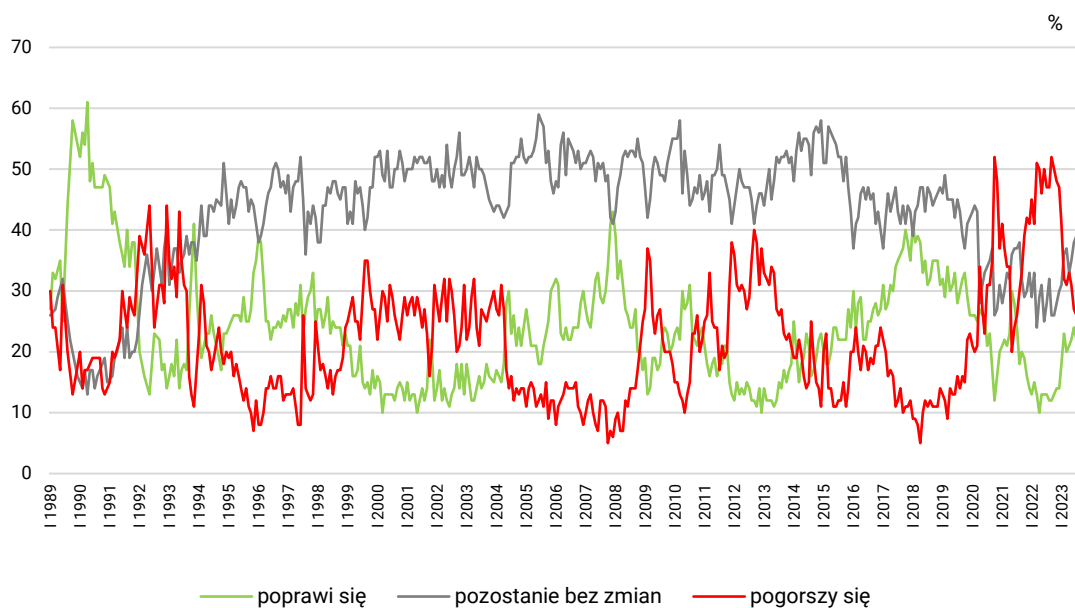
Przewidywania

Wyraźnie poprawiły się też przewidywania dotyczące zmiany sytuacji gospodarczej w Polsce w ciągu roku. Odsetek prognoz optymistycznych wzrósł o 4 punkty (26% wobec 22% w lipcu) i o tyle samo spadł udział prognoz pesymistycznych (22% wobec 26% w lipcu). Tym samym po raz pierwszy od 2021 roku optymizm w tej kwestii wziął górę nad pesymizmem. Wciąż dominujące pozostało jednak przekonanie, że stan polskiej gospodarki nie zmieni się w najbliższym roku (34% wobec 39% w lipcu).

TABELA 9

Czy, Pana(i) zdaniem, w ciągu najbliższego roku sytuacja gospodarcza w Polsce:	Wskazania respondentów według terminów badań													
	2022						2023							
	VII	VIII	IX	X	XI	XII	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII
	w procentach													
– poprawi się	13	12	12	13	14	14	18	23	20	21	22	24	22	26
– nie zmieni się	28	32	26	26	28	30	31	36	37	33	35	38	39	34
– pogorszy się	47	47	52	50	48	47	41	32	31	33	31	27	26	22
Trudno powiedzieć	12	8	10	11	10	9	10	9	11	13	12	12	13	19

RYS. 6. Czy, Pana(i) zdaniem, w ciągu najbliższego roku sytuacja gospodarcza w Polsce:

Pominięto odpowiedzi „Trudno powiedzieć”

SYTUACJA WŁASNA BADANYCH I MATERIALNE WARUNKI ŻYCIA

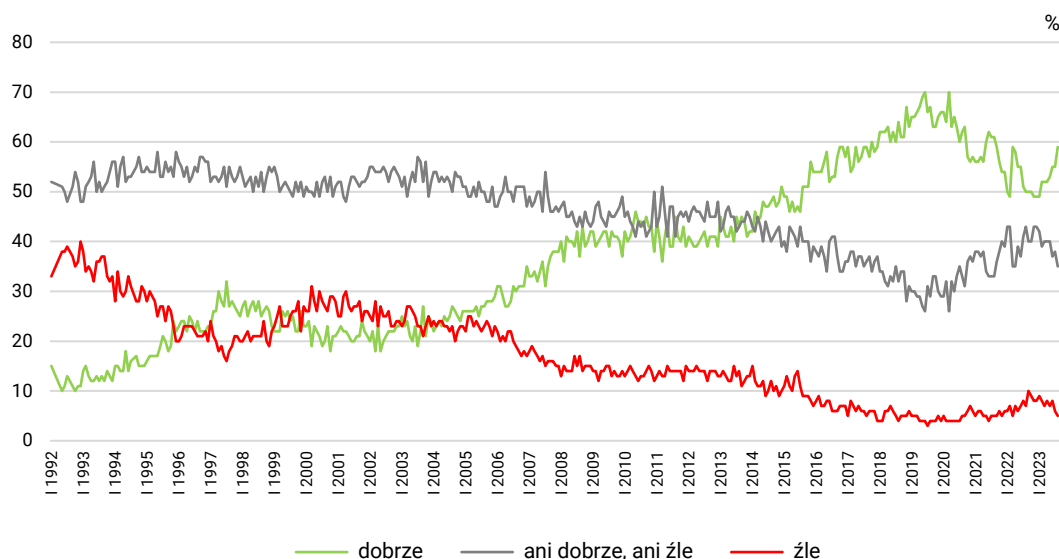
Oceny

Poprawiły się również oceny sytuacji własnej rodziny. Odsetek ocen pozytywnych wzrósł o 4 punkty (59% wobec 55% w lipcu), a udział ocen negatywnych utrzymał się na zbliżonym poziomie (5% wobec 6% w lipcu). Co trzeci badany (35% wobec 38% w lipcu) stwierdził, że sytuacja jego rodziny jest ani dobra, ani zła.

TABELA 10

Czy obecnie Panu(i) i Pana(i) rodzinie żyje się:	Wskazania respondentów według terminów badań													
	2022						2023							
	VII	VIII	IX	X	XI	XII	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII
	w procentach													
– dobrze	51	50	50	50	49	49	49	52	52	52	53	55	55	59
– ani dobrze, ani źle	41	43	40	40	43	43	42	39	40	40	40	37	38	35
– źle	8	7	10	9	8	8	9	8	7	8	7	8	6	5

RYS. 7. Czy obecnie Panu(i) i Pana(i) rodzinie żyje się:

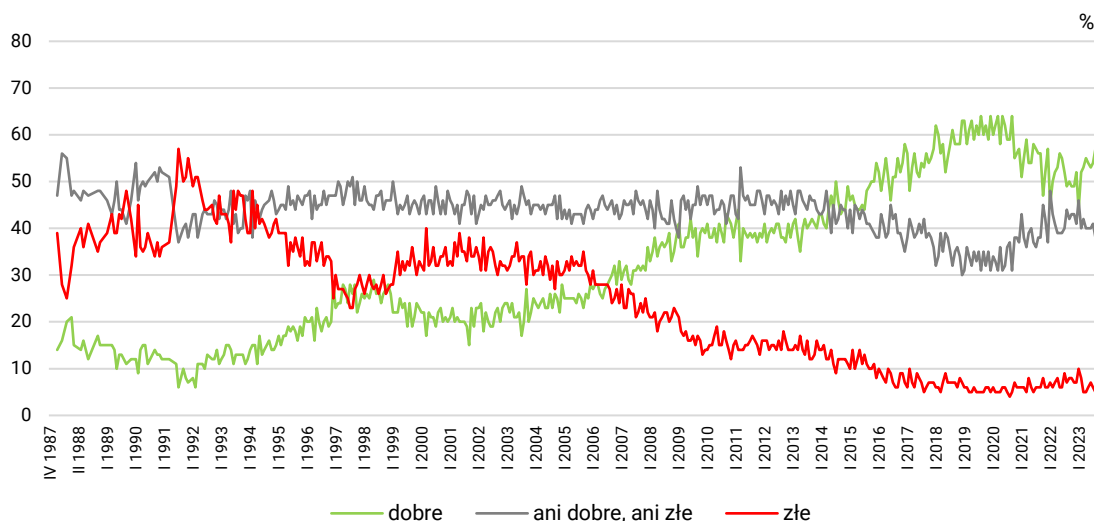
Pomięto odpowiedzi „Trudno powiedzieć”

Poprawiły się też oceny warunków materialnych własnych gospodarstw domowych. Odsetek Polaków oceniających je jako dobre wyniósł w sierpniu 57% (wobec 54% w lipcu). Spadł z kolei odsetek badanych oceniających je jako ani dobre, ani złe (38% wobec 41% w lipcu), a udział ocen negatywnych utrzymał się na zbliżonym, niskim poziomie (5% wobec 6% w lipcu).

TABELA 11

Jak Pan(i) ocenia obecne warunki materialne swojego gospodarstwa domowego? Czy są one:	Wskazania respondentów według terminów badań													
	2022						2023							
	VII	VIII	IX	X	XI	XII	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII
	w procentach													
– dobre	52	49	50	49	49	52	44	52	53	55	54	53	54	57
– ani dobre, ani złe	40	44	42	43	43	41	46	40	42	40	40	40	41	38
– złe	9	7	8	8	7	7	10	8	5	5	6	7	6	5

RYS. 8. Jak Pan(i) ocenia obecne warunki materialne swojego gospodarstwa domowego?
Czy są one:

Zadowolenie z poziomu życia własnej rodziny oraz z warunków materialnych swojego gospodarstwa domowego rośnie wraz z dochodami ankieterowanych *per capita*. Na dobre oceny natrafiamy też częściej wśród osób młodszych oraz lepiej wykształconych (zob. tabele aneksowe 7 i 9).

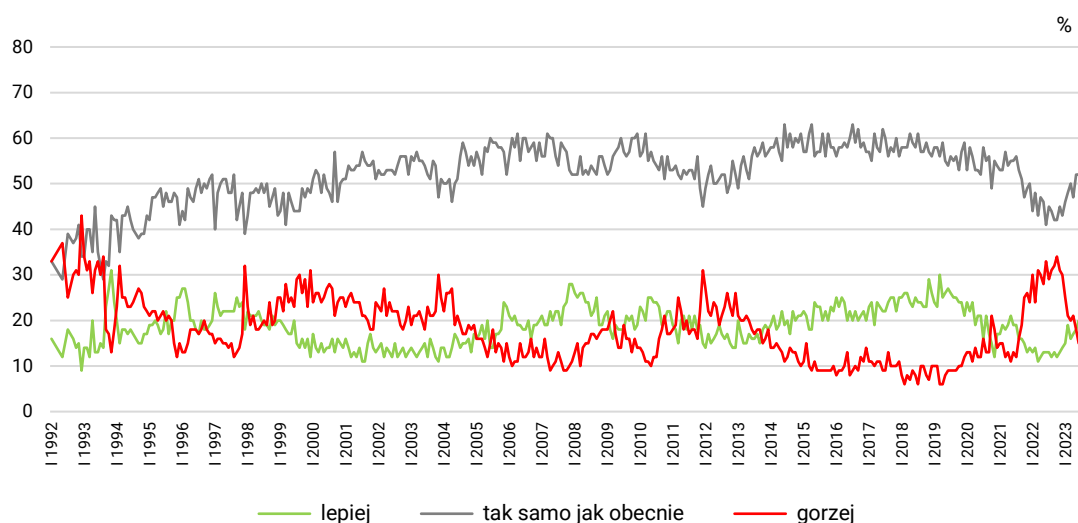
Przewidywania

Poprawę odnotowaliśmy także w przewidywaniach dotyczących zmiany sytuacji rodzin badanych. Odsetek prognoz optymistycznych wzrósł o 4 punkty (21% wobec 17% w lipcu), a udział prognoz pesymistycznych spadł o 3 punkty (12% wobec 15% w lipcu). Wśród respondentów wciąż przeważające było przekonanie, że ich rodzinom za rok będzie żyło się tak samo (53%, tyle samo co w lipcu).

TABELA 12

Jak Pan(i) sądzi, czy za rok Panu(i) i Pana(i) rodzinie będzie się żyło:	Wskazania respondentów według terminów badań													
	2022						2023							
	VII	VIII	IX	X	XI	XII	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII
	w procentach													
– lepiej	13	12	13	12	13	14	15	19	16	17	18	20	17	21
– tak samo	45	44	42	42	45	43	46	48	50	47	52	52	53	53
– gorzej	29	31	32	34	31	30	25	21	20	21	18	15	15	12
Trudno powiedzieć	13	13	13	12	11	13	14	12	14	15	13	12	16	15

RYS. 9. Jak Pan(i) sądzi, czy za rok Panu(i) i Pana(i) rodzinie będzie się żyło:

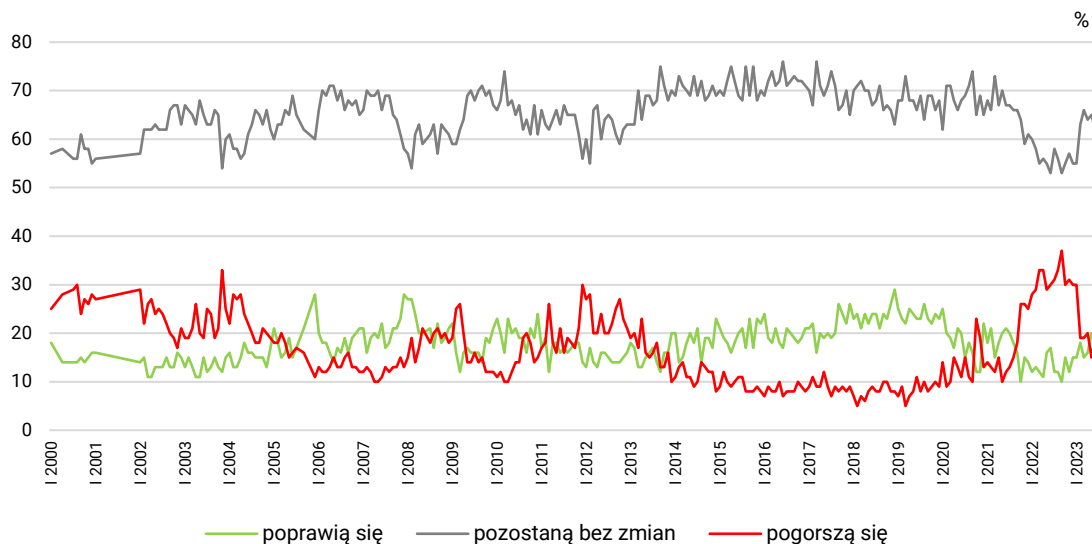
Pomięto odpowiedzi „Trudno powiedzieć”

Wyraźną poprawę odnotowaliśmy w przewidywaniach dotyczących zmiany warunków materialnych gospodarstw domowych respondentów w perspektywie roku. Odsetek prognoz optymistycznych wzrósł o 7 punktów (22% wobec 15% w lipcu), a udział prognoz pesymistycznych spadł o 6 punktów (13% wobec 19% w lipcu). Tak jak w poprzednich miesiącach w sierpniu wśród ankietowanych dominowało przekonanie, że warunki materialne ich gospodarstw domowych nie ulegną zmianie (65% wobec 66% w lipcu).

TABELA 13

Jak Pan(i) sądzi, czy w ciągu najbliższego roku warunki materialne Pana(i) gospodarstwa domowego:	Wskazania respondentów według terminów badań													
	2022						2023							
	VII	VIII	IX	X	XI	XII	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII
	w procentach													
– poprawią się	12	12	10	15	12	15	15	18	15	16	20	19	15	22
– pozostaną bez zmian	58	56	53	55	57	55	55	63	66	64	65	62	66	65
– pogorszą się	31	33	37	30	31	30	30	19	19	20	15	19	19	13

RYS. 10. Jak Pan(i) sądzi, czy w ciągu najbliższego roku warunki materialne Pana(i) gospodarstwa domowego:

W sierpniu nastroje społeczne wyraźnie się poprawiły, co mogliśmy zaobserwować w odpowiedziach na właściwie każde z dziesięciu zadanych przez nas w tym bloku pytań. Na zakończenie warto jednak przypomnieć, że – pomimo poprawy – oceny sytuacji ogólnej, politycznej czy gospodarczej kraju pozostają w przeważającej mierze negatywne. Inaczej przedstawiają się prognozy badanych – optymistyczne przewidywania dotyczące zmiany sytuacji politycznej i gospodarczej przeważają nad pesymistycznymi po raz pierwszy od paru lat. Oceny sytuacji własnej rodziny oraz warunków materialnych badanych pozostały w większości pozytywne.

Opracował

Jonathan Scovil